

Het beheer van mossen, korstmossen en vaatplanten in stuifzanden

Universiteit van Amsterdam
Laurens Sparrius
l.b.sparrius@uva.nl

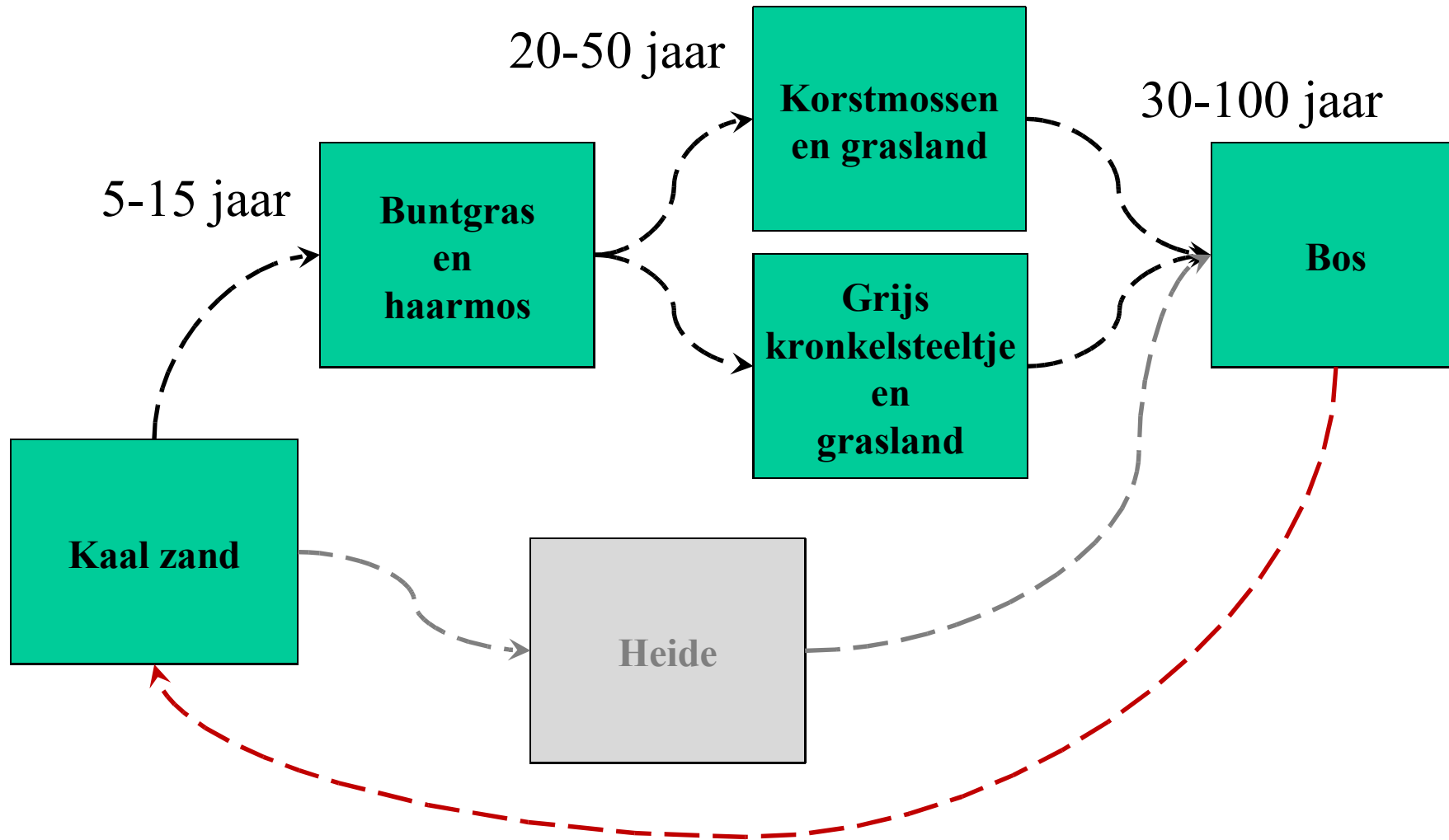
Achtergrond

- Stuifzandvegetaties

Praktijk

- Beheerdoelen
- Succesfactoren voor stuifzandherstel
- Monitoring

Vegetatiesuccessie

- Vegetatieontwikkeling gaat langzaam
- Soorten zijn in hoge mate karakteristiek voor elk successiestadium
- Veel soorten komen niet buiten stuifzanden voor

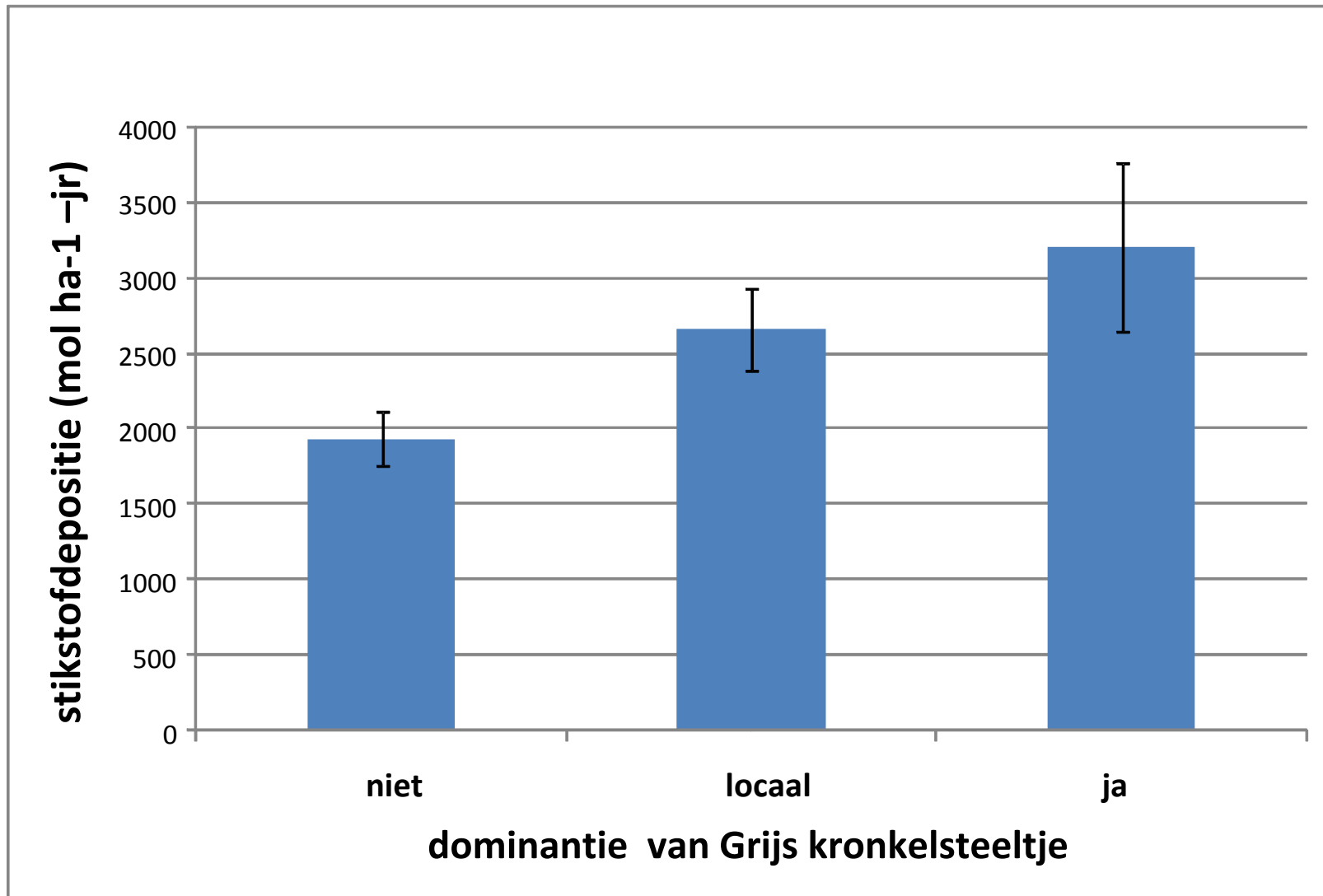
Grijs kronkelsteeltje

Invasieve soort: *Campylopus introflexus*

- Sinds 1960 bezig het stuifzandlandschap te bedekken met dikke mostapijten.
- Nu overal in West-Europa aanwezig
- Probleemsoort in stuifzanden
- Hoeveelheid hangt af van stikstofdepositie

Grijs kronkelsteeltje en stikstofdepositie

Oude mosmat van Grijs kronkelsteeltje

Grijs kronkelsteeltje: waar?

Situatie 1:

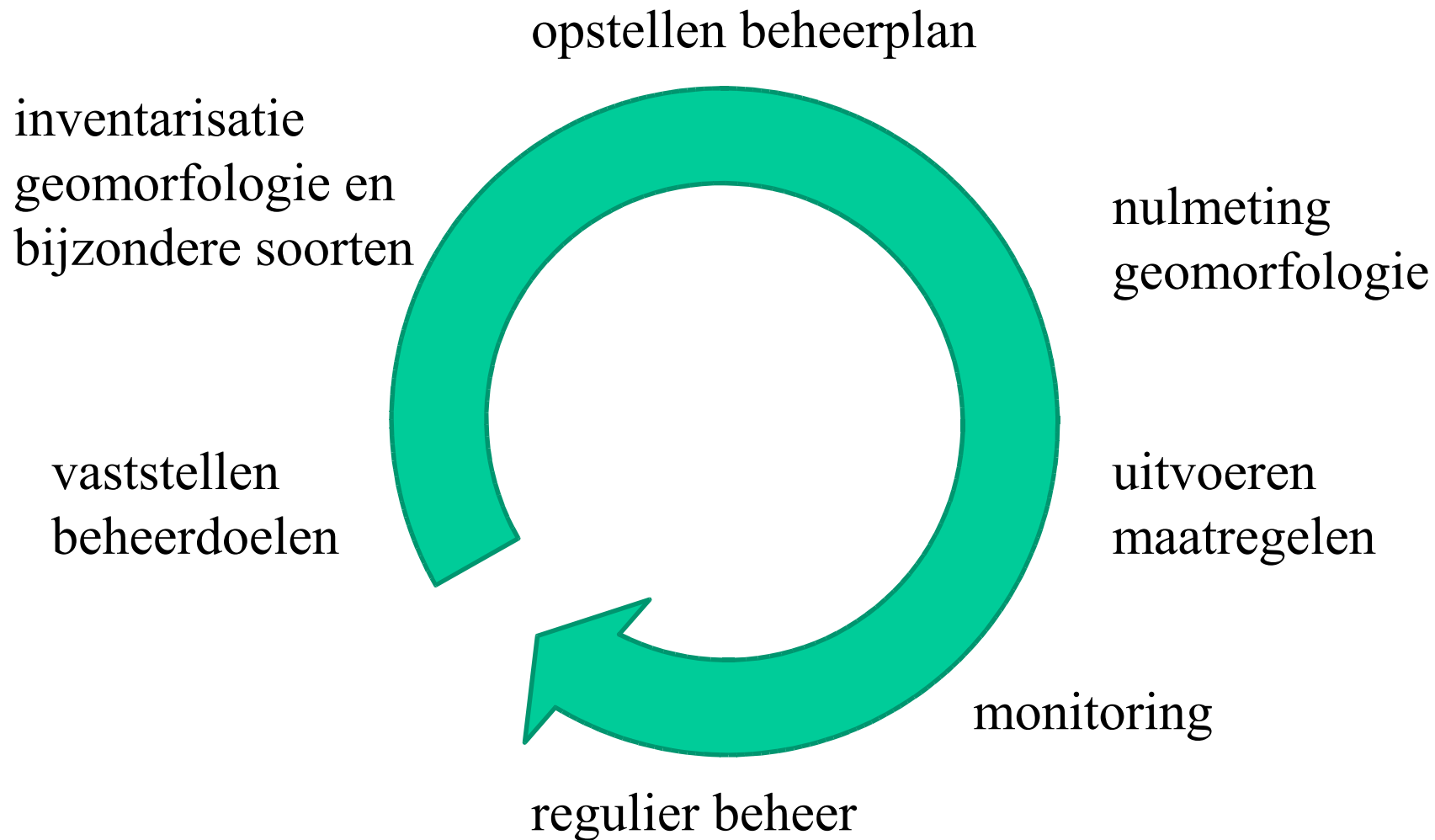
- Op bijna kale grond in gebieden met hoge stikstofdepositie
- Ah = 1-2 cm

Situatie 2: kapvlaktes (ook onder gekapte vliegdennen), of na eggen/zeven/chopperen van vegetaties met Ah > 2 cm.

Op kapvlaktes waar de bosbodem onaangetast is (100% slaapmossen en Bochtige smele) treedt minder geen dominantie van Grijs kronkelsteeltje op.

- behoud of creëer variatie in begroeiingstypen
- levend landschap: laat open zand dichtgroeien, maar creëer ook open plekken
- successie van open zand naar bos duurt tot 100 jaar afhankelijk van de omstandigheden
- regulier beheer om versneld dichtgroeien van graslanden te voorkomen

- Plaggen? Tot op het blonde zand!
- Voorkom menging van organisch stof met zand (niet frezen, chopperen)
- Natuurwaarde van kapvlaktes (plaggen na boskap tot 15 jaar uitstellen)
- Ontzie relictpopulaties, let ook op mogelijke overstuiving

Regulier beheer korstmosrijke graslanden

- Boompjes trekken in korstmossenrijke graslanden
- Plag in een jaar maximaal 3% van het met grasland begroeide stuifzandoppervlak
- Recreatiezonering om soortenrijke graslanden te beschermen en open zand open te houden
- Extensieve begrazing met schapen/moeflons (en reeën) werkt positief in stuifzandheide

- nulmeting (voor)
 - inventarisatie populaties van bijzondere soorten
 - beoordeling geomorfologie
- monitoring (na maatregel)
 - snelheid successie en terugkeer van soorten te volgen
 - effect van verstuiwing meten
 - meetsoorten en kwaliteitsindicatoren voor monitoring komen in OBN-rapport over stuifzandbeheer (medio 2010)

